

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (druhého senátu)

29. června 2006 *

Ve věci C-308/04 P,

jejímž předmětem je kasační opravný prostředek na základě článku 56 statutu Soudního dvora, podaný dne 19. července 2004,

SGL Carbon AG, se sídlem ve Wiesbadenu (Německo), zastoupená M. Klusmannem a K. Beckmannem, Rechtsanwälte,

účastnice řízení podávající kasační opravný prostředek (navrhovatelka),

příčemž dalšími účastnicemi řízení jsou:

Komise Evropských společenství, zastoupená A. Bouquetem a M. Schneiderem, jakož i H. Gading, jako zmocněnci, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalovaná v prvním stupni,

* Jednací jazyk: němčina.

Tokai Carbon Co. Ltd, se sídlem v Tokiu (Japonsko),

Nippon Carbon Co. Ltd, se sídlem v Tokiu,

Showa Denko KK, se sídlem v Tokiu,

GrafTech International Ltd, původně UCAR International Inc., se sídlem ve Wilmingtonu (Spojené státy),

SEC Corp., se sídlem v Amagasaki (Japonsko),

The Carbide/Graphite Group Inc., se sídlem v Pittsburghu (Spojené státy americké),

žalobkyně v prvním stupni,

SOUDNÍ DVŮR (druhý senát),

ve složení C. W. A. Timmermans, předseda senátu, R. Silva de Lapuerta (zpravodaj),
P. Kūris, G. Arestis a J. Klučka, soudci,

generální advokát: L. A. Geelhoed,
vedoucí soudní kanceláře: K. Sztranc, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 15. září 2005,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 19. ledna 2006,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Svým kasačním opravným prostředkem se SGL Carbon AG (dále jen „SGL Carbon“) domáhá částečného zrušení rozsudku Soudu prvního stupně Evropských společenství ze dne 29. dubna 2004, Tokai Carbon a další v. Komise (T-236/01, T-239/01, T-244/01 až T-246/01, T-251/01 a T-252/01, Recueil, s. II-1181, dále jen „napadený rozsudek“), v rozsahu, v němž zamítl žalobu směřující proti článkům 3 a 4 rozhodnutí Komise 2002/271/ES ze dne 18. července 2001 v řízení podle článku 81 Smlouvy o ES a článku 53 Dohody o EHP – Věc COMP/E-1/36.490 – Grafitové elektrody (Úř. věst. 2002, L 100, s. 1, dále jen „sporné rozhodnutí“).

Právní rámec

Nařízení č. 17

- 2 Článek 15 nařízení Rady č. 17 ze dne 6. února 1962, první nařízení, kterým se provádějí články [81] a [82] Smlouvy (Úř. věst. 1962, 13, s. 204), stanoví:

„1. Komise může svým rozhodnutím uložit podnikům nebo sdružením podniků pokuty od 100 do 5 000 zúčtovacích jednotek tehdy, pokud úmyslně nebo z nedbalosti:

[...]

- b) při odpovědi na žádost podle čl. 11 odst. 3 nebo 5 [...] poskytnou nesprávné informace [...]

[...]

2. Komise může podnikům nebo sdružením podniků uložit rozhodnutím pokuty ve výši od 1 000 do 1 000 000 zúčtovacích jednotek nebo v částce tuto výši přesahující,

ale nepřesahující 10 % obratu dosaženého v předchozím účetním roce všemi podniky, které se na porušení podílely, a pokud úmyslně nebo z nedbalosti:

a) poruší čl. [81] odst. 1 a článek [82] Smlouvy, [...]

[...]

Při stanovení výše pokuty se bere v úvahu závažnost a trvání daného porušení.

[...]“

Pokyny

- 3 Sdělení Komise nazvané „Pokyny o metodě stanovování pokut uložených podle čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17 a čl. 65 odst. 5 Smlouvy o ESUO“ (Úř. věst. 1998, C 9, s. 3, dále jen „Pokyny“) ve své preambuli stanoví:

„Zásady uvedené v [...] pokynech by měly zajistit průhlednost a nestrannost rozhodnutí Komise, co se týče podniků i Soudního dvora, při zachování volnosti rozhodování svěřené Komisi příslušnými právními předpisy udělovat pokuty

v rozsahu 10 % celkového obrátu. Tato volnost se však musí řídit koherentní a nediskriminační politikou, která je v souladu s cíli sledovanými při ukládání sankcí za porušování pravidel hospodářské soutěže:

Nová metoda stanovování výše pokuty se bude řídit následujícími pravidly, která vycházejí ze základní částky, jež bude zvýšena s ohledem na přitěžující okolnosti, nebo snížena s ohledem na polehčující okolnosti.“

Sdělení o spolupráci

- 4 Ve svém sdělení o neuložení nebo snížení pokut v případech kartelových dohod (Úř. věst. 1996, C 207, s. 4, dále jen „sdělení o spolupráci“) Komise vymezila podmínky, za kterých mohou být podniky, které s ní spolupracují v průběhu jejího šetření kartelové dohody, osvobozeny od pokuty nebo mohou mít nárok na snížení pokuty, kterou by jinak musely zaplatit.

- 5 Podle bodu A odst. 5 tohoto sdělení:

„Spolupráce podniku s ní je pouze jednou z mnoha skutečností, k nimž Komise při stanovení pokuty přihlíží. [...]“ (*neoficiální překlad*)

Evropská úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod

- 6 Článek 4 protokolu č. 7 k Evropské úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod podepsané v Římě dne 4. listopadu 1950 stanoví:

„Právo nebýt souzen nebo potrestán dvakrát

Nikdo nemůže být stíhán nebo potrestán v trestním řízení podléhajícím pravomoci téhož státu za trestný čin, za který již byl osvobozen nebo odsouzen konečným rozsudkem podle zákona a trestního řádu tohoto státu.

Ustanovení předchozího odstavce nejsou na překážku obnově řízení podle zákona a trestního řádu příslušného státu, jestliže nové nebo nově odhalené skutečnosti nebo podstatná vada v předešlém řízení mohly ovlivnit rozhodnutí ve věci.

Od tohoto článku nelze odstoupit podle článku 15 Úmluvy.“

Skutkový základ sporu a sporné rozhodnutí

7 V napadeném rozsudku Soud shrnul skutkový základ žaloby, která mu byla podána, takto:

- „1. Rozhodnutím 2002/271/ES [...] Komise konstatovala účast různých podniků na řadě dohod a jednáních ve vzájemné shodě ve smyslu čl. 81 odst. 1 ES a čl. 53 odst. 1 Dohody o Evropském hospodářském prostoru [ze dne 2. května 1992 (Úř. věst. 1994, L 1, s. 3, dále jen ‚dohoda o EHP‘)] v odvětví grafitových elektrod.

2. Grafitové elektrody se používají především pro výrobu oceli v elektrických obloukových pecích. Výroba oceli v elektrických obloukových pecích spočívá v podstatě v recyklaci, kterou je odpadová ocel přeměněna na novou ocel, na rozdíl od klasického procesu výroby ze surového železa vyrobeného ve vysokých pecích ze železné rudy. V elektrické obloukové peci se na roztavení ocelového šrotu používá devět elektrod spojených do skupin po třech. Z důvodu intenzity tavení je přibližně každých osm hodin spotřebovaná jedna elektroda. Výroba elektrody trvá přibližně dva měsíce. Grafitové elektrody nelze v procesu výroby ničím nahradit.

3. Poptávka po grafitových elektrodách přímo souvisí s výrobou ocele v elektrických obloukových pecích. Hlavními zákazníky jsou ocelářské podniky, které představují přibližně 85 % poptávky. V roce 1998 představovala světová

produkce surové oceli 800 milionů tun, z čehož bylo 280 milionů tun vyrobeno v elektrických obloukových pecích [...]

[...]

5. Technologická zlepšení v osmdesátých letech umožnila podstatné snížení spotřeby elektrod na tunu vyrobené ocele. Ocelářský průmysl prošel v tomto období významnou restrukturalizací. Pokles poptávky po elektrodách vedl k restrukturalizaci světového elektrodového průmyslu. Bylo zavřeno několik závodů.
6. V roce 2001 zásobovalo evropský trh s grafitovými elektrodami devět západních výrobců [...]
7. Podle čl. 14 odst. 3 nařízení č. 17 [...] provedli úředníci Komise dne 5. června 1997 souběžná neohlášená šetření v prostorách [několika výrobců grafitových elektrod] [...]
8. Téhož dne provedli agenti Federal Bureau of Investigation (Federálního úřadu pro vyšetřování) (FBI) ve Spojených státech prohlídky prostor několika výrobců. Po těchto prohlídkách byla zahájena trestní stíhání proti SGL [...] pro

protiprávní kartelovou dohodu. Všichni obvinění se přiznali ke skutkům, které jim byly vytýkány, a souhlasili se zaplacením pokuty [stanovené] pro SGL na 135 milionů amerických dolarů (USD) [...]

[...]

10. Proti SGL [...] byly ve Spojených státech jménem skupiny odběratelů podány žaloby na náhradu trojnásobku škody (*triple damages*).
11. V Kanadě [...] v červenci 2000 se SGL přiznala k protiprávnímu jednání a souhlasila se zaplacením pokuty ve výši 12,5 milionů CAD za [...] porušení [kanadského zákona o hospodářské soutěži]. V červnu 1998 podali výrobci oceli v Kanadě proti SGL žaloby pro protiprávní kartelovou dohodu.
12. Dne 24. ledna 2000 zaslala Komise dotčeným podnikům oznámení námitek. Správní řízení skončilo dne 18. července 2001 přijetím [sporného] rozhodnutí, kterým bylo žalujícím podnikům vytknuto, že [...] na celosvětové úrovni určily ceny a rozdělily národní a regionální trhy s dotčeným výrobkem podle zásady ‚domácí výrobce‘: [...] SGL [...] [byla odpovědná za část] Evropy; [...]
13. Podle [sporného] rozhodnutí byly základními zásadami kartelové dohody následující zásady:

— ceny grafitových elektrod měly být určeny na celosvětové úrovni;

- rozhodnutí týkající se cen každé společnosti měla být přijímána výlučně prezidentem nebo generálními řediteli;

 - ‚domácí výrobce‘ měl určit tržní cenu na svém ‚území‘ a ostatní výrobci měli tuto cenu ‚následovat‘;

 - co se týče ‚nedomácích trhů‘, tedy trhů, na kterých neexistoval žádný ‚domácí‘ výrobce, ceny byly určovány dohodou;

 - ‚nedomácí‘ výrobci neměli vykonávat žádnou agresivní hospodářskou soutěž a měli se stáhnout z ‚domácích‘ trhů jiných výrobců;

 - kapacita nesměla být zvyšována (japonští výrobci měli snížit svou kapacitu);

 - nesmělo dojít k žádným převodům technologie mimo okruh výrobců podílejících se na kartelu.
14. Ve [sporném] rozhodnutí se dále uvádí, že výše uvedené základní zásady byly realizovány setkáními kartelu, která se konala na několika úrovních: setkání ‚manažerů‘, ‚pracovní‘ setkání, setkání skupiny evropských výrobců (bez japonských podniků), národní nebo regionální setkání věnovaná specifickým trhům a dvoustranné kontakty mezi podniky.

[...]

16. Na základě skutkových zjištění a právních posouzení provedených ve [sporném] rozhodnutí uložila Komise dotčeným podnikům pokuty, jejichž výše byla vypočtena v souladu s metodou uvedenou v Pokynech o metodě stanovování pokut uložených podle čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17 a čl. 65 odst. 5 Smlouvy o ESUO [...], jakož i ve sdělení o neuložení nebo snížení pokut v případech kartelových dohod [...].

17. Článek 3 výroku [sporného] rozhodnutí ukládá tyto pokuty:

[...]

SGL: 80,2 milionů eur;

[...].

18. Článek 4 výroku ukládá dotyčným podnikům, aby pokuty zaplatily ve lhůtě tří měsíců počínaje ode dne oznámení [sporného] rozhodnutí, v opačném případě jsou povinny zaplatit úrok ve výši 8,04 %.“

Řízení před Soudem a napadený rozsudek

- 8 SGL Carbon a ostatní podniky, kterým bylo určeno sporné rozhodnutí, podaly k Soudu proti uvedenému rozhodnutí žaloby na neplatnost.

9 Napadeným rozsudkem Soud zejména rozhodl:

„[...]

2) Ve věci T-239/01 SGL Carbon v. Komise:

— výše pokuty uložené žalobkyni článkem 3 rozhodnutí 2002/271 se stanoví na 69 114 000 eur;

— ve zbývající části se žaloba zamítá;

[...]“

Návrhová žádání účastnic řízení před Soudním dvorem

10 SGL Carbon navrhuje, aby Soudní dvůr:

— částečně zrušil napadený rozsudek Soudu ve věci T-239/01 v rozsahu, v němž zamítá žalobu směřující proti článkům 3 a 4 sporného rozhodnutí;

- podpůrně snížil pokutu uloženou navrhovatelce článkem 3 uvedeného rozhodnutí, jakož i úroky z prodlení stanovené článkem 4 tohoto rozhodnutí ve spojení s dopisem Komise ze dne 23. července 2001;

- rovněž podpůrně vrátil věc Soudu pro účely vydání nového rozsudku se zřetelem na právní názor Soudního dvora;

- uložil Komisi náhradu nákladů řízení.

11 Komise navrhuje, aby Soudní dvůr:

- kasační opravný prostředek zamítl;

- uložil navrhovatelce náhradu nákladů řízení.

K žádosti o znovuotevření ústní části řízení

12 Dopisem došlým Soudnímu dvoru dne 24. února 2006 požádala SGL Carbon na základě článku 61 jednacího řádu Soudního dvora o znovuotevření ústní části řízení.

- 13 Na podporu uvedené žádosti SGL Carbon uplatňuje, že stanovisko generálního advokáta ze dne 19. ledna 2006 k projednávanému opravnému prostředku ne vždy správně reprodukuje skutková tvrzení účastnic řízení, jakož i zjištění Soudu. Obsahuje rovněž argumenty a domněnky, které účastníci řízení dosud ve svých vyjádřeních neuplatnili a které nebyly předmětem jednání. Toto stanovisko tedy nemůže představovat dostatečnou přípravu pro rozsudek, ale vyžaduje výjimečně dodatečná vyjádření předtím, než Soudní dvůr rozhodne s konečnou platností.
- 14 V tomto ohledu stačí připomenout, že statut Soudního dvora a jeho jednací řád nestanoví pro účastníky řízení možnost podat vyjádření v odpověď na stanovisko přednesené generálním advokátem (viz zejména usnesení ze dne 4. února 2000, *Emesa Sugar*, C-17/98, Recueil, s. I-665, bod 2).
- 15 Co se týče argumentace SGL Carbon, je třeba uvést, že Soudní dvůr může bez návrhu nebo na návrh generálního advokáta nebo také na návrh účastníků řízení nařídit znovuotevření ústní části řízení v souladu s článkem 61 svého jednacího řádu, jestliže má za to, že potřebuje další vysvětlení nebo že věc musí být rozhodnuta na základě argumentu, který nebyl mezi účastníky řízení projednán (viz zejména rozsudky ze dne 13. listopadu 2003, *Schilling a Fleck-Schilling*, C-209/01, Recueil, s. I-13389, bod 19, a ze dne 17. června 2004, *Recheio – Cash & Carry*, C-30/02, Sb. rozh. s. I-6051, bod 12).
- 16 V projednávaném případě má Soudní dvůr za to, že má k dispozici všechny poznatky, které potřebuje pro rozhodnutí o projednávaném opravném prostředku.
- 17 Není proto namístě nařídit znovuotevření ústní části řízení.

Ke kasačnímu opravnému prostředku

- 18 SGL Carbon se na podporu svého opravného prostředku dovolává sedmi důvodů opravného prostředku, a sice nedodržení povinnosti zohlednit sankce dříve uložené v téže věci (zásada *non bis in idem*), nesprávné stanovení základní částky při určení výše pokuty uložené navrhovatelce, nesprávné potvrzené zvýšení za telefonické pokyny předcházející šetření v roce 1997, nesprávné nedodržení horní hranice sankce stanovené podle čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17 na 10 % konsolidovaného světového obratu, omezení práv obhajoby navrhovatelky z důvodu nedostatečného přístupu ke spisu, protiprávnost nezohlednění platební neschopnosti navrhovatelky, jakož i protiprávnost stanovené výše úroků.

K prvnímu důvodu opravného prostředku vycházejícímu z nedodržení povinnosti zohlednit sankce dříve uložené orgány třetích států: zásada non bis in idem

Argumentace účastnic řízení

- 19 SGL Carbon uplatňuje, že Soud neprávem zpochybnil použitelnost zásady *non bis in idem* ve vztazích mezi Spojenými státy americkými a Kanadou na jedné straně a Společenstvím na druhé straně tím, že se dovolával tří nesprávných argumentů obsažených v bodech 134, 136, 137, 140, 142 a 143 napadeného rozsudku.
- 20 Na podporu své argumentace se navrhovatelka opírá především o rozsudek Soudního dvora ze dne 14. prosince 1972, *Boehringer Mannheim v. Komise* (7/72, Recueil, s. 1281).

- 21 SGL Carbon upřesňuje, že na rozdíl od závěrů Soudu existuje v projednávaném případě nezbytná jednota právem chráněných hodnot. Mimoto skutečnost, zda v této oblasti existuje nebo neexistuje smluvní text, není relevantní ve vztahu k povinnosti zohlednit již uložené sankce.
- 22 I kdyby byl Soud oprávněn k tomu, aby odmítl použití zásady *non bis in idem* ve věcech majících souvislost s třetími státy, měl podle názoru navrhovatelky zohlednit tresty již uložené v těchto státech v souladu se zásadami proporcionality a spravedlnosti.
- 23 Komise se domnívá, že navrhovatelka neměla právo dovolávat se zákazu kumulace sankcí. Zásada *non bis in idem* totiž není použitelná ve věcech, ve kterých třetí státy rovněž uložily sankce.
- 24 Komise má za to, že v oblasti práva hospodářské soutěže Spojené státy americké a Společenství nesledují stejné cíle. Mimoto příslušné právní předpisy nechrání hospodářskou soutěž jako světový institut. Americká právní úprava v této oblasti se týká hospodářské soutěže na trhu ve Spojených státech, zatímco cílem pravidel platných ve Společenství je zamezit narušení hospodářské soutěže na společném trhu.
- 25 Na základě toho Komise dochází k závěru, že Soud správně rozhodl, že zásada *non bis in idem* není v projednávaném případě použitelná.

Závěry Soudního dvora

- 26 Úvodem je namístě připomenout, že zásada *non bis in idem* zakotvená rovněž v článku 4 protokolu č. 7 k Evropské úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod je základní právní zásadou Společenství, jejíž dodržování zajišťuje soud (viz zejména rozsudky ze dne 5. května 1966, Gutmann v. Komise ESAE, 18/65 a 35/65, Recueil, s. 149, 172, a ze dne 15. října 2002, Limburgse Vinyl Maatschappij a další v. Komise, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P až C-252/99 P a C-254/99 P, Recueil, s. I-8375, bod 59).
- 27 Za účelem přezkoumání opodstatněnosti důvodu opravného prostředku vycházejícího z porušení uvedené zásady, je třeba rovněž poukázat na to, že, jak to Soud správně uvedl v bodě 140 napadeného rozsudku, Soudní dvůr ještě nerozhodoval o otázce, zda je Komise povinna započíst sankci uloženou orgány třetího státu v případě, že skutky vytýkané podniku Komisi a uvedenými orgány jsou totožné, avšak stanovil totožnost skutků, které podniku vytýká Komise a orgány třetího státu, jako předběžnou podmínku výše uvedené otázky.
- 28 Co se týče oblasti působnosti zásady *non bis in idem* v situacích, ve kterých orgány třetího státu jednají na základě jejich sankční pravomoci v oblasti práva hospodářské soutěže použitelného na území uvedeného státu, je důležité připomenout, že sporná kartelová dohoda působí v mezinárodním kontextu, jenž se vyznačuje především intervencí právních řádů třetích států na jejich příslušných územích.
- 29 V tomto ohledu je namístě konstatovat, že výkon pravomocí orgány těchto států odpovědných za ochranu volné hospodářské soutěže v rámci jejich územní působnosti se řídí vlastními požadavky uvedených států. Skutečnosti, které jsou

základem právních řádů jiných států v oblasti hospodářské soutěže, totiž nezahrnují jen specifické účely a cíle, ale vedou též k přijetí konkrétních hmotněprávních pravidel, jakož i k rozmanitým právním důsledkům ve správní, trestněprávní nebo občanskoprávní oblasti, pokud orgány těchto států prokázaly protiprávní jednání porušující pravidla použitelná v oblasti hospodářské soutěže.

- 30 Právní situace je naproti tomu zcela jiná, když se na podnik v oblasti hospodářské soutěže použije výlučně právo Společenství a právo jednoho nebo několika členských států, tedy v případě, kdy se kartelová dohoda omezuje výlučně na oblast územní působnosti právního řádu Evropského společenství.
- 31 Z toho plyne, že cílem Komise při ukládání sankce za nedovolené chování podniku, i když je jeho základem kartelová dohoda mezinárodní povahy, je ochrana volné hospodářské soutěže na společném trhu, která je podle čl. 3 odst. 1 písm. g) Smlouvy o ES základním cílem Společenství. Z důvodu specifčnosti hodnot chráněných právem na úrovni Společenství se totiž posouzení Komise při výkonu jejích pravomocí v této oblasti mohou značně odlišovat od posouzení prováděných orgány třetích států.
- 32 Soud tudíž právem v bodě 134 napadeného rozsudku rozhodl, že zásada *non bis in idem* se nepoužije v situacích, v nichž dochází k intervenci právních řádů a orgánů hospodářské soutěže třetích států v rámci jejich vlastních pravomocí.
- 33 Krom toho Soud rovněž právem rozhodl, že neexistuje žádná právní zásada, která by Komisi ukládala zohlednit řízení vedená proti navrhovatelce ve třetích státech a tam uložené sankce.

- 34 V tomto ohledu je třeba konstatovat, že, jak Soud správně poznamenal v bodě 136 napadeného rozsudku, neexistuje zásada mezinárodního práva veřejného, která by zakazovala orgánům veřejné moci, včetně soudů, různých států, aby stíhaly a odsoudily fyzickou nebo právnickou osobu za tytéž skutky, jako jsou ty, za které uvedená osoba byla již souzena v jiném státě. Mimoto neexistuje smluvní text mezinárodního práva veřejného, na základě kterého by Komise mohla být povinna zohlednit při stanovení pokuty na základě čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17 pokuty uložené orgány třetího státu v rámci jejich pravomoci v oblasti práva hospodářské soutěže.
- 35 Je třeba dodat, že dohody uzavřené mezi Společenstvími a vládou Spojených států amerických dne 23. září 1991 a 4. června 1998 o používání zásad aktivní zdvořilosti při prosazování jejich pravidel hospodářské soutěže (Úř. věst. 1995, L 95, s. 47, a Úř. věst. 1998, L 173, s. 28) se omezují na praktické procesní otázky, jako je výměna informací a spolupráce mezi orgány hospodářské soutěže a žádným způsobem se netýkají započítání nebo zohlednění sankcí uložených smluvními stranami těchto dohod.
- 36 Konečně, co se týče nedodržení zásad proporcionality a spravedlnosti Soudem, podpůrně dovolávaných navrhovatelkou, je třeba poznamenat, že jakákoli úvaha vycházející z existence pokut uložených orgány třetího státu přichází v úvahu pouze v rámci posuzovací pravomoci, které Komise požívá při stanovení pokut za protiprávní jednání porušující právo hospodářské soutěže Společenství. V důsledku toho, jestliže nelze vyloučit, že Komise zohlední pokuty dříve uložené orgány třetích států, není k tomu nicméně povinna.
- 37 Odrazující cíl, který je Komise oprávněna sledovat při stanovení výše pokuty, směřuje k zajištění dodržování Smlouvou o ES stanovených pravidel hospodářské soutěže podniky při uskutečňování jejich činností na společném trhu (viz v tomto

smyslu rozsudek ze dne 15. července 1970, ACF Chemiefarma v. Komise, 41/69, Recueil, s. 661, body 173 až 176). V důsledku toho není Komise při posuzování odrazující povahy pokuty, kterou ukládá za porušení těchto pravidel, povinna zohlednit případné sankce uložené podniku za porušení pravidel hospodářské soutěže třetích států.

- 38 Soud se tudíž nedopustil nesprávného právního posouzení, když v bodech 144 a 148 napadeného rozsudku rozhodl, že výše uložené pokuty byla stanovena v souladu s právem.
- 39 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba první důvod opravného prostředku zamítnout v plném rozsahu.

K druhému důvodu opravného prostředku vycházejícímu z nesprávného stanovení základní částky při určení výše pokuty uložené navrhovatelce

Argumentace účastnic řízení

- 40 SGL Carbon má za to, že při výpočtu pokuty Soud nesprávně použil kritéria určení základní částky, což představuje buď porušení zásady rovného zacházení, nebo nesprávné posouzení.

- 41 Navrhovatelka vysvětluje, že uvažování Soudu v této věci je postiženo vadami ze tří hledisek. Zaprvé výpočet provedený Soudem v kategorii podniků, při kterém byly sečteny nejprve podíly na trhu a obraty různých subjektů pro zjištění průměrného obratu nebo podílu na trhu, nemůže být odůvodněný. Zadruhé rozdíly mezi podíly na trhu zjištěné Soudem jsou tak významné, že tento soud nemohl posuzovat uvedené podniky jednotně v téže kategorii. Zatřetí v případě ostatních podniků, kterým bylo sporné rozhodnutí určeno, Soud kvalifikoval méně významné rozdíly v podílech na trhu odůvodňující uložení odstupňovanější a přiměřenější pokuty jako „naléhavý důvod“, aniž by použil tytéž úvahy na navrhovatelku.
- 42 SGL Carbon na základě toho dospívá k závěru, že byla osobně znevýhodněna závěry Soudu při matematickém použití zásad výpočtu pokut. V důsledku toho musí být pokuta potvrzená Soudem z důvodu těchto pochybení při výpočtu snížena ještě o dalších 5,1 až 12,2 milionů eur podle použité metody výpočtu.
- 43 Komise připomíná, že podle ustálené judikatury existuje při stanovení výše pokuty diskreční pravomoc, která brání použití přesného matematického vzorce. Jestliže se, jako v projednávaném případě, protiprávního jednání dopustilo více podniků, je podle Komise třeba posoudit význam účasti na kartelové dohodě každého z nich.
- 44 Komise se domnívá, že Soud správně vykonal svůj soudní přezkum v této věci, což bylo zejména ku prospěchu navrhovatelky. Soud totiž prokázal, že Komise není při rozdělování členů kartelové dohody do kategorií povinna vycházet výlučně a matematicky z obratu každého podniku. Konkrétně Soud usoudil, že rozdělení

členů kartelové dohody do několika kategorií je v souladu s právem, což mělo za následek paušalizaci základní částky stanovené pro podniky patřící do téže kategorie.

- 45 Komise konečně uvádí, že zjištěními Soudu týkajícími se metody výpočtu pokut nebyla porušena ani zásada rovného zacházení.

Závěry Soudního dvora

- 46 Je namístě připomenout, že jak vyplývá z ustálené judikatury (viz zejména rozsudek ze dne 28. června 2005, Dansk Rørindustri a další v. Komise, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P až C-208/02 P a C-213/02 P, Sb. rozh. s. I-5425, body 240 až 243 a výše uvedená judikatura), Komise má při metodě výpočtu pokut širokou posuzovací pravomoc a v tomto rámci může zohlednit několik skutečností při dodržení hranice obratu uvedené v čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17.
- 47 Soudní dvůr rovněž zdůraznil, že metoda výpočtu popsaná v pokynech obsahuje různé proměnné umožňující Komisi vykonávat její posuzovací pravomoc v souladu s ustanoveními článku 15 nařízení č. 17 tak, jak jsou vykládána Soudním dvorem (viz výše uvedený rozsudek Dansk Rørindustri a další v. Komise, bod 267).
- 48 Je nicméně na Soudním dvoru, aby ověřil, zda Soud správně posoudil výkon uvedené posuzovací pravomoci Komisí.

49 V tomto ohledu je třeba uvést, že Soud podrobně přezkoumal otázku, zda kvantitativní prahy odlišující tři kategorie podniků pro účely určení základní částky pokut byly určeny uceleně a objektivně.

50 Jak vysvětlil Soud v bodech 217 až 219 napadeného rozsudku, při rozdělení podniků, které se podílely na kartelové dohodě, do tří kategorií a při stanovení rozdílných základních částek vycházela Komise z obrátů a podílů na trhu dosažených členy kartelové dohody prostřednictvím prodeje dotčeného výrobku na světovém trhu během období uvedeného ve sporném rozhodnutí.

51 Soud došel v bodech 224 až 226 napadeného rozsudku k závěru, že zvolení základních částek dosahujících výše 40 milionů eur pro podniky patřící do první kategorie, do které byla zařazena SGL Carbon, nebylo svévolné a nepřekračovalo hranice diskreční pravomoci, kterou má Komise v této oblasti.

52 V tomto bodě je důležité konstatovat, že se navrhovatelka svou argumentací snaží zpochybnit systém zařazení stanovený Komisí a potvrzený Soudem, jelikož se podle jejího názoru každý rozdíl v obratech nebo podílech na trhu mezi dotčnými podniky měl projevit samostatnou kategorií pro každý podnik, který se podílel na kartelové dohodě, a tedy odstupňovanou základní částkou.

53 Tuto argumentaci nelze přijmout.

- 54 Jak vyplývá z výše uvedených úvah Soudu, tento soud ověřil, zda Komise použila svou metodu zařazení podniků, jakož i určení kvantitativních prahů pro každou kategorii, řádně a uceleně. Soud rovněž přezkoumal, zda seskupení podniků do téže kategorie bylo dostatečně ucelené a objektivní ve srovnání s ostatními kategoriemi.
- 55 Je namístě dodat, že skutečnost, že ostatní členové kartelové dohody byli za pro ně zvláštních okolností zařazení do jiných kategorií, nemůže vyvrátit opodstatněnost závěrů Soudu s ohledem na zařazení navrhovatelky.
- 56 Z toho plyne, že rozdělení do kategorií uskutečněné Komisí a potvrzené Soudem je rovněž v souladu se zásadou rovného zacházení.
- 57 Za těchto podmínek není napadený rozsudek v tomto bodě postižen vadou spočívající v nesprávných právních posouzeních.
- 58 Druhý důvod opravného prostředku tudíž nelze přijmout.

K třetímu důvodu opravného prostředku vycházejícímu z 25 % zvýšení základní částky

Argumentace účastnic řízení

- 59 SGL Carbon se domnívá, že zvláštní zvýšení základní částky o 25 %, a sice o 15,5 milionů eur, potvrzené Soudem, z toho důvodu, že upozornila ostatní podniky

na blížící se kontrolu Komise, není odůvodněné. Závěry Soudu v tomto bodě jsou totiž postiženy vadami, protože navrhovatelce jsou vytýkány určité neprokázané skutečnosti, které jí nikdy předtím nebyly vytýkány ani v oznámení námitek, ani ve sporném rozhodnutí.

60 SGL Carbon vytýká Soudu, že nesprávně posoudil její telefonické rozhovory, které uskutečnila, a to ze tří důvodů. Zaprvé Soud přehlédl skutečnost, že chování navrhovatelky nebylo zakázané, a tedy nemohlo být sankcionováno z důvodu zásady *nulla poena sine lege*. Zadruhé Soud porušil zásadu *in dubio pro reo* tím, že předpokládal existenci skutečností, které nebyly podloženy ani zjištěními Komise, ani jeho vlastními zjištěními. Zatřetí Soud porušil zásadu rovného zacházení.

61 Komise uplatňuje, že první a třetí argument navrhovatelky, a sice porušení zásady *nulla poena sine lege* a zásady rovného zacházení, je nepřijatelný, jelikož tyto výtky už byly uplatněny v řízení v prvním stupni a SGL Carbon se omezuje na jejich opakování v rámci opravného prostředku. V každém případě jsou uplatněné výtky neopodstatněné.

62 Komise uvádí, že argument navrhovatelky, podle kterého Soud předpokládal existenci důvodu nepříznivého pro SGL Carbon, je nerelevantní. Při stanovení výše pokut totiž Komise disponuje diskreční pravomocí, aniž by byla vázána přesným matematickým vzorcem.

- 63 Komise má za to, že Soud při svém přezkumu výkonu uvedené pravomoci právem potvrdil, že upozornění navrhovatelky představovala závažnou překážku šetření a že v této souvislosti nebylo potřebné zkoumat konkrétní důvody člena kartelové dohody, který byl původcem těchto upozornění.

Závěry Soudního dvora

- 64 Je namístě připomenout, že Soud v bodě 312 napadeného rozsudku konstatoval, že skutečnost, že navrhovatelka upozornila ostatní podniky na blížící se šetření Komise, lze považovat za přitěžující okolnost a že na rozdíl od tvrzení navrhovatelky nejde o specifické a samostatné protiprávní jednání porušující pravidla hospodářské soutěže Společenství, ale o chování, které zvyšuje závažnost původního protiprávního jednání. Soud rovněž v témže bodě napadeného rozsudku konstatoval, že těmito upozorněními ostatních podniků se totiž SGL Carbon snažila zatajit existenci kartelové dohody a zachovat její účinnost, což se jí mimoto až do března 1998 dařilo.
- 65 Soud v bodě 313 napadeného rozsudku upřesnil, že odkaz navrhovatelky na čl. 15 odst. 1 písm. c) nařízení č. 17 je nerelevantní, jelikož toto ustanovení se týká obstrukcí jako samostatných protiprávních jednání nezávislých na existenci kartelové dohody, zatímco v projednávaném případě bylo cílem upozornění SGL Carbon zabezpečit další trvání kartelové dohody, která nesporně představovala zjevné protiprávní jednání porušující právo hospodářské soutěže Společenství.
- 66 Konečně Soud v bodě 315 napadeného rozsudku poznamenal, že tato upozornění tím, že byla určena ostatním podnikům, překračovala čistě vnitřní sféru SGL Carbon a jejich cílem bylo zmařit celé šetření Komise s cílem zabezpečit další trvání kartelové dohody.

- 67 Je třeba uvést, že výše uvedenými úvahami Soud provedl několik skutkových posouzení chování navrhovatelky.
- 68 V tomto ohledu je třeba připomenout, že v souladu s ustálenou judikaturou jedině Soud je příslušný jednak zjistit skutkový stav, kromě případu, kdy věcná nesprávnost jeho zjištění vyplývá z písemností ve spise, které mu byly předloženy, a jednak tento skutkový stav posoudit. Posouzení skutkového stavu, kromě případu zkreslování důkazů předložených Soudem, tedy nepředstavuje právní otázku, která by jako taková podléhala přezkumu Soudního dvora (viz zejména rozsudek ze dne 29. dubna 2004, *Parlament v. Ripa di Meana a další*, C-470/00 P, Recueil, s. I-4167, bod 40 a výše uvedená judikatura).
- 69 Co se týče argumentu navrhovatelky vycházejícího z tvrzeného porušení zásad proporcionality a rovného zacházení, je třeba připomenout, že Soud v bodech 309 a 310 napadeného rozsudku rozhodl, že zvýšení pokuty uložené SGL Carbon z důvodu upozornění ostatních podniků se nezdá nepřiměřené nebo diskriminační. Soud potvrdil Komisi provedenou kvalifikaci těchto upozornění jako obstrukci ze strany SGL Carbon, jejímž cílem bylo zatajit existenci kartelové dohody, a jako přitěžující okolnost odůvodňující zvýšení uvedené pokuty.
- 70 Tyto závěry Soudu nejsou postiženy vadou spočívající v nesprávném právním posouzení.
- 71 Z judikatury (viz zejména výše uvedený rozsudek *Dansk Rørindustri a další v. Komise*, body 240 až 242) totiž plyne, že zatímco základní částka pokuty se stanoví v závislosti na protiprávním jednání, jeho závažnost se určí odkazem na množství jiných okolností, v případě kterých Komise disponuje prostorem pro uvážení.

Zohlednění přitěžujících okolností při stanovení pokuty je v souladu s úlohou Komise zabezpečit soulad s pravidly hospodářské soutěže.

72 Třetí důvod opravného prostředku je tudíž třeba zamítnout v plném rozsahu.

K čtvrtému důvodu opravného prostředku vycházejícímu z nedodržení horní hranice sankce stanovené čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17

Argumentace účastnic řízení

73 SGL Carbon uvádí, že Soud přehlédl skutečnost, že pokuta stanovená Komisí překračuje horní hranici sankce stanovenou v čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17. Mimoto je uvažování Soudu v tomto ohledu postiženo vadou spočívající v nedostatku odůvodnění.

74 Zaprvé SGL Carbon tvrdí, že Soud nesprávně posoudil obrat zohledněný při výpočtu pokut. Soud totiž ponechal otevřenou otázku, zda měla Komise vycházet z obrátů v roce 1999 nebo z obrátů v roce 2000.

- 75 Zadruhé SGL Carbon vytýká Soudu, že porušil čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17, jakož i zásadu *nulla poena sine lege*. Soud totiž nezohlednil skutečnost, že čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17, jako ustanovení upravující sankci, podléhá zásadě legality. Tato zásada se použije jak na předběžné, tak i na konečnou výši uložené sankce.
- 76 Zatřetí navrhovatelka tvrdí, že Soud porušil zásadu rovného zacházení. V tomto ohledu samotný Soud konstatoval, že Komise byla oprávněna při určení konečné výše pokuty zohlednit množství okolností. Pokud si však Komise zvolí určitou metodu výpočtu, je povinna používat tuto metodu uceleně a nediskriminačně.
- 77 Konečně SGL Carbon tvrdí, že byla porušena povinnost uvést odůvodnění stanovená v článku 253 ES. Soud totiž nepřihlédl k povinnosti Komise uvést důvody, proč nesnížila pokutu navrhovatelky, která se nachází v situaci srovnatelné se situací jiného podniku. Na rozdíl od závěrů učiněných Soudem mělo být odůvodnění snížení pokuty, které bylo přiznáno jinému podniku, obsaženo ve sporném rozhodnutí.
- 78 V odpověď na všechny argumenty předložené v rámci tohoto důvodu opravného prostředku Komise uplatňuje, že Soud správně zamítl argumenty na podporu uvedeného důvodu, které již krom toho byly dovolávány v řízení v prvním stupni. Ani konečná výše pokuty uložené Komisí, ani výše pokuty snížené Soudem totiž nepřekračují 10 % celkového obrátu navrhovatelky.

- 79 Komise má za to, že Soud právem potvrdil zohlednění obratu dosaženého z výrobku, který je předmětem kartelové dohody. Upřesňuje, že tento obrat byl použit spolu s ostatními skutkovými kritérii za účelem určení schopnosti navrhovatelky ovlivnit prostřednictvím protiprávního jednání, kterého se dopustila, trh s grafitovými elektrodami.
- 80 Co se týče povahy stropu stanoveného v čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17, Komise poznamenává, že jelikož jsou obraty dosahované dnes největšími multinárodními podniky značné, jen pohyblivý strop zohledňující velikost podniku umožňuje zajistit, aby pokuty uložené za protiprávní jednání porušující pravidla hospodářské soutěže Společenství měly odrazující účinek. Mimoto výše uvedené ustanovení je v tomto ohledu dostatečně přesné, takže podniky, na které se použije, mohou bez problémů určit výši pokuty, kterou mohou očekávat.

Závěry Soudního dvora

- 81 Je namístě připomenout, že v souladu s ustálenou judikaturou (viz zejména rozsudky ze dne 7. června 1983, *Musique Diffusion française a další v. Komise*, 100/80 až 103/80, *Recueil*, s. 1825, body 117 až 119, a výše uvedený *Dansk Rørindustri a další v. Komise*, bod 257) se maximální hranice 10 % uvedená v čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17 vztahuje k celkovému obratu dotyčného podniku, jelikož pouze tato skutečnost určuje jeho význam a vliv na trh.
- 82 Z judikatury mimoto vyplývá (viz zejména výše uvedené rozsudky *Limburgse Vinyl Maatschappij a další v. Komise*, body 592 a 593, a výše uvedený *Dansk Rørindustri a další v. Komise*, bod 278), že pouze u konečné výše uložené pokuty musí být dodržena tato hranice. V důsledku toho čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17 nezakazuje

Komisi dospět během různých etap výpočtu k předběžné částce, která je vyšší než tato hranice, i když poté konečná částka uložené pokuty tuto hranici nepřekročí.

- 83 Co se týče projednávané věci, je třeba konstatovat, že jak plyne z bodu 367 napadeného rozsudku, výše pokuty uložené Komisí je nižší než uvedená maximální hranice.
- 84 Co se týče argumentace navrhovatelky týkající se porušení zásady rovného zacházení a povinnosti uvést odůvodnění výše pokuty ze strany Soudu, stačí připomenout, že, jak Soud správně uvedl v bodech 367 až 370 napadeného rozsudku, Komise je oprávněna určit tuto částku v závislosti na mnoha skutečnostech, zejména se zřetelem na závažnost a trvání protiprávního jednání, kterého se podnik dopustil, jakož i na charakteristiky, jež jsou vlastní každému podniku, který se podílí na kartelové dohodě.
- 85 Z toho plyne, že při výkonu své posuzovací pravomoci týkající se metody výpočtu pokut je Komise vedena k tomu, aby provedla individuální posouzení za účelem použití uvedené metody na různé podniky.
- 86 Ze všech výše uvedených úvah tudíž plyne, že Soud právem rozhodl, že pro účely stanovení výše dotčené pokuty není postavení navrhovatelky obdobné postavení ostatních podniků, a tedy že Komise použila metodu výpočtu sporné pokuty uceleně a nediskriminačně.

87 Čtvrtý důvod opravného prostředku je tudíž třeba zamítnout.

K pátému důvodu opravného prostředku vycházejícímu z porušení práv obhajoby

Argumentace účastnic řízení

88 SGL Carbon tvrdí, že se Soud dopustil nesprávného právního posouzení, když rozhodl, že Komise poskytla dostatečný přístup ke spisu.

89 Navrhovatelka zdůrazňuje, že potvrzující závěry Soudu jsou v tomto ohledu rozporné, jelikož Soud jednak konstatoval, že Komise prokázala, že dokumenty týkající se spolupráce podniků nebyly součástí jejího interního spisu, ale nacházely se ve vyšetřovacím spise, ke kterému měly podniky přístup, a jednak uvedl, že interní dokumenty obsahovaly informace relevantní pro obhajobu navrhovatelky, jelikož se týkaly spolupráce podniků a měly skutečně vliv na určení pokuty.

90 Podle SGL Carbon Soud rovněž neprávem rozhodl, že úředník pro slyšení je povinen oznámit kolegiu členů Komise pouze námitky, které jsou relevantní pro posouzení legality průběhu správního řízení, tedy odůvodněné námitky.

91 Komise uplatňuje, že argumentace, podle níž neměla navrhovatelka dostatečný přístup ke spisu, je nepřípustná, jelikož se netýká právní otázky, ale skutkových zjištění Soudu. Soudní dvůr přitom nemá pravomoc k přezkoumání těchto zjištění,

ani k přezkoumání důkazů, které Soud použil na jejich podporu. V každém případě je uplatněný důvod opravného prostředku neopodstatněný.

- 92 Komise připomíná, že navrhovatelka sama uznala, že se podílela na kartelové dohodě týkající se grafitových elektrod, že Soud konstatoval, že SGL Carbon byla jedním z členů kartelu a že tento podnik připustil protiprávní jednání. Navrhovatelka nejenže nezpochybnila zjištění vykonaná Komisí v tomto ohledu ve sporném rozhodnutí, ale rovněž využila pravidla sdělení o spolupráci.
- 93 Komise má konečně za to, že argument navrhovatelky týkající se zprávy úředníka pro slyšení je třeba odmítnout jako nepřípustný z důvodu neuvedení nových skutečností k této otázce.

Závěry Soudního dvora

- 94 Je namístě připomenout, že dodržování práv obhajoby v jakémkoli řízení, které může vést k sankcím, zejména k pokutám nebo penále, představuje základní právní zásadu Společenství, která musí být dodržována, i když se jedná o řízení správní povahy (viz zejména rozsudek ze dne 2. října 2003, Thyssen Stahl v. Komise, C-194/99 P, Recueil, s. I-10821, bod 30).
- 95 Co se týče argumentace navrhovatelky týkající se přístupu ke spisu, stačí uvést, že navrhovatelka nevznáší právní otázku, ale opírá se o skutková zjištění. Soud však v bodech 39 až 41 napadeného rozsudku prokázal, že předmětem dotčené žádosti o přístup nebyl seznam nebo nedůvěrné shrnutí dokumentů. Mimoto závěry Soudu

v uvedených bodech napadeného rozsudku týkající se zacházení s některými dokumenty během správního řízení nejsou rozporné.

- 96 Co se týče argumentu navrhovatelky týkajícího se konečné zprávy úředníka pro slyšení, stačí uvést, že tento úředník neměl v rozhodné době povinnost ověřit, zda bylo zařazení interních dokumentů správné či ne a zda byla Komise povinna umožnit přístup ke svému internímu spisu nebo poskytnout seznam nebo shrnutí dokumentů označených jako důvěrné.
- 97 Z ustálené judikatury totiž vyplývá, že pouhé neoznámení dokumentu je porušením práv obhajoby pouze tehdy, pokud může dotyčný podnik prokázat zaprvé, že Komise vycházela z tohoto dokumentu na podporu své námitky týkající se existence protiprávního jednání, a zadruhé, že tuto námitku lze prokázat pouze odkazem na uvedený dokument (viz zejména rozsudky ze dne 25. října 1983, AEG v. Komise, 107/82, Recueil, s. 3151, body 24 až 30, a ze dne 9. listopadu 1983, Michelin v. Komise, 322/81, Recueil, s. 3461, body 7 až 9).
- 98 Soudní dvůr v této věci rovněž upřesnil, že je na dotyčném podniku, aby prokázal, že závěr, k němuž dospěla Komise ve svém sporném rozhodnutí, by byl jiný, pokud by dokument, který nebyl tomuto podniku oznámen a ze kterého Komise vycházela při zjištění protiprávního jednání, nebyl připuštěn jako důkaz (viz rozsudek ze dne 7. ledna 2004, Aalborg Portland a další v. Komise, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P a C-219/00 P, Recueil, s. I-123, bod 73).
- 99 Ze všech výše uvedených úvah plyne, že ani závěry Soudu týkající se zprávy úředníka pro slyšení uvedené v bodech 50 až 54 napadeného rozsudku neobsahují nesprávné právní posouzení.

100 Pátý důvod opravného prostředku je tudíž třeba zamítnout.

K šestému důvodu opravného prostředku vycházejícímu z nezohlednění platební neschopnosti navrhovatelky

Argumentace účastnic řízení

- 101 SGL Carbon uvádí, že Soud v bodech 370 až 372 napadeného rozsudku nezohlednil skutečnost, že platební schopnost navrhovatelky byla značně oslabena vysokými pokutami uloženými jinými regulačními orgány v oblasti hospodářské soutěže, jakož i povinností k náhradě škody ve třetích státech. V důsledku toho by uložení další vysoké pokuty přivedlo podnik na pokraj úpadku.
- 102 Podle navrhovatelky Soud tím, že potvrdil přístup Komise v této otázce, porušil zásadu proporcionality, jakož i ochranu práv podniku vyplývajících z hospodářské svobody a svobody vlastnictví. V rozporu se závěry Soudu byla Komise povinna přezkoumat a zohlednit platební schopnost navrhovatelky.
- 103 Komise se domnívá, že řádně vykonala diskreční pravomoc, kterou má při určení výše pokuty, a že neexistuje žádný důvod pro snížení výše uložené pokuty.

- 104 Komise dodává, že se Soud nedopustil nesprávného právního posouzení, když rozhodl, že nebyla povinna při určování výše sporné pokuty zohlednit finanční situaci dotyčného podniku a jeho platební schopnost.

Závěry Soudního dvora

- 105 Je namístě připomenout, že podle ustálené judikatury Komise není povinna při stanovení výše pokuty zohlednit ztrátovou finanční situaci dotyčného podniku, jelikož uznání takové povinnosti by vedlo k udělení neodůvodněné soutěžní výhody podnikům, které jsou nejméně přizpůsobeny podmínkám trhu (viz rozsudky ze dne 8. listopadu 1983, IAZ International Belgium a další v. Komise, 96/82 až 102/82, 104/82, 105/82, 108/82 a 110/82, Recueil, s. 3369, body 54 a 55, jakož i výše uvedený Dansk Rørindustri a další v. Komise, bod 327).
- 106 Je rovněž třeba uvést, že tato judikatura není nijak zpochybněna bodem 5 písm. b) pokynů, podle něhož je třeba vzít v úvahu skutečnou platební schopnost podniku. Tato schopnost totiž hraje roli pouze v rámci „zvláštních sociálních souvislostí“, které tvoří následky, které by mělo zaplacení pokuty zejména na úrovni zvýšení nezaměstnanosti nebo zhoršení stavu hospodářských odvětví na předcházejících a navazujících trzích ve vztahu k dotyčnému podniku.
- 107 Navrhovatelka neuvedla žádnou skutečnost, která by mohla odůvodňovat existenci takového kontextu.

- 108 Co se týče argumentu navrhovatelky vycházejícího ze svobodného výkonu hospodářských činností a vlastnického práva, stačí uvést, že tyto zásady podléhají omezením v obecném zájmu a že nemohou přicházet v úvahu v kontextu určování pokuty za porušení práva hospodářské soutěže.
- 109 Za těchto podmínek měl Soud správně za to, že se Komise nedopustila nesprávného právního posouzení, když zamítla důvod vycházející z nejisté finanční situace navrhovatelky.
- 110 Tento šestý důvod opravného prostředku je tudíž třeba zamítnout.

K sedmému důvodu opravného prostředku vycházejícímu z protiprávnosti stanovení úroků z prodlení

Argumentace účastnic řízení

- 111 SGL Carbon se domnívá, že Soud nepřezkoumal její argumentaci týkající se stanovení výše úroků z prodlení. Napadený rozsudek je tedy neúplný a nemůže odůvodnit zamítnutí důvodu opravného prostředku předloženého v tomto ohledu.
- 112 Komise uvádí, že Soud právem potvrdil rozhodnutí o úrocích z prodlení a že podrobně odůvodnil svůj závěr v této otázce. Soud zejména poukázal na ustálenou judikaturu týkající se pravomoci Komise stanovit tyto úroky.

Závěry Soudního dvora

- 113 Je namístě připomenout, že Soud při odpovědi na předložený žalobní důvod poukázal v bodech 475 a 478 napadeného rozsudku na ustálenou judikaturu, podle níž pravomoc přiznaná Komisi podle čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17 zahrnuje pravomoc určit datum splatnosti pokut a datum, od něhož vzniká povinnost platit úroky, jakož i pravomoc určit výši těchto úroků a stanovit podrobnou úpravu pro provedení jejího rozhodnutí.
- 114 Pokud by totiž Komise tuto pravomoc neměla, podniky by mohly využívat zvýhodnění z pozdních plateb, čímž by byl oslaben účinek sankcí.
- 115 Soud měl tedy správně za to, že Komise byla v rozsahu potřebném pro odrazení od pozdní platby pokuty oprávněna zvolit si jako východisko vyšší částku, než je průměrný úrok na trhu požadovaný při úvěrech.
- 116 Soud konečně dospěl k závěru, že Komise při stanovení zpochybňované výše úroků nepřekročila svou diskreční pravomoc.
- 117 Je třeba uvést, že tyto závěry Soudu nejsou postiženy žádnou vadou spočívající v nesprávném právním posouzení.
- 118 Sedmý důvod opravného prostředku je tudíž třeba zamítnout.

119 Z výše uvedených úvah vyplývá, že je třeba opravný prostředek zamítnout v plném rozsahu.

K nákladům řízení

120 Podle čl. 69 odst. 2 jednacího řádu, jenž se na řízení o opravném prostředku použije na základě článku 118 téhož jednacího řádu, se účastník řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval. Vzhledem k tomu, že Komise náhradu nákladů řízení od SGL Carbon požadoval, a SGL Carbon neměla ve věci úspěch, je namístě posledně uvedené uložit náhradu nákladů řízení.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (druhý senát) rozhodl takto:

- 1) **Kasační opravný prostředek se zamítá.**

- 2) **SGL Carbon AG se ukládá náhrada nákladů řízení.**

Podpisy.